

Dönüşün bələdçisi

Qarabağ və Şərqi Zəngəzürdə bərpa və quruculuq işləri sürətlə davam edir. Prezident İlham Əliyevin təsdiq etdiyi "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük qayıdışa dair I Dövlət Proqramı" isə bu işləri keyfiyyətcə yeni mərhələyə yüksəldir. Mövzu ilə bağlı Milli Məclisin deputatlarının fikirlərini öyrəndik. Deputatların sözlərinə görə, həmin sənəd Qarabağın və Şərqi Zəngəzürün parlaq gələcəyi barədə aydın təsəvvür yaradan bələdçidir.

Qarabağ və Şərqi Zəngəzür təhlükəsiz zonaya çevrilir

Milli Məclisin deputatı Bəhruz Məhərrəmov deyib ki, ötən ilin fevralında "Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər" sənədi təsdiq edilərkən işğaldan azad olunmuş ərazilərə Böyük qayıdış beş milli öncəlikdən biri kimi müəyyən olunmuş, prosesin reallaşdırılması istiqamətində çox ciddi addımların atılmasına başlanmışdı: "Prezident İlham Əliyevin təsdiq etdiyi "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük qayıdışa dair I Dövlət Proqramı" isə bu milli prioritetimiz üzrə köklü hüquqi bazadır. Eyni zamanda bu sənədi qəbul etməklə postmüharibə dövründə işğaldan azad olunmuş ərazilərin əsl sahibi kimi Qarabağ və Şərqi Zəngəzürə əbədi qayıtmağa nə qədər qərarlı olduğumuzu dünyaya göstəririk. Həmçinin bu sənəd öz qələbə nitqində Qarabağı və Zəngəzürü dirçəldəcəyimizi bəyan edən Müzəffər Ali Baş Komandanın ərazilərimizin yenidən qurulması ilə bağlı iradəsinin əməli təzahürü və prosesin reallaşdırılmasının praktiki planıdır".

Deputat bildirib ki, kifayət qədər əhatəli olan bu proqram həm də keçmiş məcburi köçkünlərin konstitusion səviyyədə ali niyyət kimi bəyan edilən hüquqlarının və azadlıqlarının, layiqli həyat şəraitlərinin təmin edilməsi istiqamətində ciddi yol xəritəsidir: "Nəzərə almalıyıq ki, bizim təxminən bir milyon soydaşımız 30 ildir ki, doğma torpaqlarından didərgin salınmaqla hüquq-

larından məhrum olunublar. Qəbul olunan sənəd yalnız çoxsaylı hüquqların bərpasına yönəlməyib, bu iş həm də dövlət proqramının prioritet istiqamətləri kimi sistemli şəkildə təmin ediləcək. Sənəddə ilk növbədə Qarabağ və Şərqi Zəngəzürün təhlükəsiz zonaya çevrilməsi hədəflənir ki, bu həm də ciddi geosiyasi hadisə hesab olunmalıdır. Biz regional təhlükəsizliyə ümum-millə məqsəd kimi baxmaqla Ermənistan, onun təhrikçi havadarlarından fərqimizi ortaya qoyuruq".

B.Məhərrəmovun sözlərinə görə, proqramda qarşıya qoyulan digər vacib hədəf sakinlər üçün layiqli həyat şəraitinin təmin olunmasıdır. Bunun üçün müasir yaşayış məntəqələrinin salınması, əhatəli və qabaqcıl standartlara cavab verən infrastrukturun qurulması nəzərdə tutulur. İstifadəyə verilən Füzuli, Zəngilan Beynəlxalq Hava limanları, Ağalı kəndi, həmçinin digər rayonlarımızda başlanan çoxşaxəli işlərin nümunəsində müvafiq istiqamətdə çox ciddi nəticələrimiz var. Eyni zamanda cənab Prezident proqramda kompleks yanaşma ortaya qoyaraq əhalinin yalnız öz ata-baba yurdlarına təhlükəsiz layiqli qayıdışını deyil, həm də dayanıqlı məskunlaşması məsələsini də hədəf qoyur. Bu hədəfə çatmaqdan ötrü isə ərazilərin iqtisadi inkişafının dəstəklənməsi üçün ciddi proqramların icrası nəzərdə tutulur.

"Bu kompleks hədəflər planı bölgəyə həyat gətirməklə bərabər, həm də ər-bisidə, ekosidə məruz qalmış böyük ərazini ən müasir və ən sağlam mühitə malik yaşayış məskənlərindən birinə çevi-

rir. Ən nəhayət, biz quruculuğu, bərpanı təbiətin dostu, yaşıl artım ölkəsi kimi aparırıq. Təmiz ətraf mühit və yaşıl artım ölkəsi olmaq da bizim yaxın 10 il üzrə milli prioritetlərimizdən biridir. Bu mənada sözügedən dövlət proqramında işğaldan azad olunmuş ekoloji təmiz mühitin təmin edilməsi niyyətinin bəyan olunması milli prioritetə doğru inamlı addımdır", - deyərək qeyd edib.

Deputatın dediyinə görə, dövlət proqramı yalnız növbəti 4 ildə Qarabağ və Şərqi Zəngəzürdə planlaşdırılan tikinti və quruculuq işləri ilə məhdudlaşmır: "Nəzərə almaq lazımdır ki, bu birinci sənəddir, hədəflər isə daha böyükdür. Bu mənada istisnasız və mübaliğəsiz deyərək bilirik ki, cənab İlham Əliyevin Qarabağ və Şərqi Zəngəzürün bərpası və bu bölgələrə əhalinin qayıdışına dair vizyonu və hədəfləri milli dövlətçilik konsepsiyamızın ən mühüm sütunlarından birinə çevriləcək".

Proqram müasir çağırışlara uyğundur

Milli Məclisin deputatı Aydın Hüseynov qeyd edib ki, yeni mərhələyə qədəm qoymuş Azərbaycan dövləti üçün 2023-cü ildə olduqca nikbin və möhkəm təminatlı yeni dövr başlayır: "Bu dövr Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə tarixi Zəfərdə işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə geniş quruculuğun sürətlənməsi şəraitində yeni imkanlar açır. Azərbaycan Böyük qayıdış proqramını icra etməklə, azad edilmiş ərazilərin ölkə iqtisadiyyatına inteqrasiyasını təmin etməklə müasir iqtisadi çağırışları da uğurla icra edir. "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük qayıdışa dair I Dövlət Proqramı"nın təsdiq edilməsi bunun bariz nümunəsidir".

Deputatın sözlərinə görə, Qarabağ və Şərqi Zəngəzür iqtisadi rayonlarının bərpası, ölkə iqtisadiyyatına reinteqrasiyası və ümumilikdə ərazilərə Böyük qayıdışın təmin edilməsi dövlətçiliyimiz üçün vacib addımlardandır: "Bütün bunlar, eləcə də əhalinin dayanıqlı məskunlaşması üçün ərazilərdə ilkin şərtlərin yaradılması proqramın əsas məqsədlərindəndir. Həmçinin "ağıllı şəhər və ağıllı kənd" konsepsiyaları əsasında yaşayış və qeyri-yasayış komplekslərinin inşası, qabaqcıl rəqəmsal texnologiyaların geniş tətbiqi ilə "yaşıl enerji zonası" konsepsiyasının həyata keçirilməsi, müasir sosial və biznes infrastrukturunun yaradılması da növbəti ildə büdcə siyasəti qarşısında duran əsas çağırışlardandır. Bu tədbirlərin həyata keçirilməsi üçün 2023-cü ilin dövlət büdcəsinin layihəsində 3 milyard manat maliyyə təminatı yaradılıb. Görünən odur ki, 30 illik yurd həsrəti ilə yaşayan soydaşlarımızın öz doğma torpaqlarına qayıdışı, onların təhlükəsizliyinin təminatı ölkə siyasətimizin prioritetlərindəndir".

N.QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"